

Aile ??levsellik Tarz? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile ??levsellik Tarz? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16401>

Özet

Aile ??levsellik Tarz? Ölçe?i (A?TÖ), orijinal ad? Family Functioning Style Scale (FFSS) olan psikometrik arac?n Türkçe'ye uyarlanm?? versiyonudur. Ölçek, ailelerin güçlü yönlerini ve ba?a ç?kma **aile i?levselli?i** kapasitelerini ölçmek amacıyla geli?tirilmittir. A?TÖ, aile sistemlerinin patolojik yönlerinden ziyade, pozitif psikoloji çerçevesinde güçlü yönlerine odaklanarak, aile birimlerinin ba?ar?l? adaptasyon stratejilerini de?erlendirir. Ölçe?in Türkçe **uyarlama** çal??mas?, Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenilirlik kan?tlar?n? sunarak, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?m?na olanak sa?lam??t?r.

Bu uyarlama, Ilg?n Gökler Dan??man ve Nergis Tiftik taraf?ndan 2014 y?l?nda gerçekte?irilmittir. Çal??ma, ölçe?in kültürel hassasiyetini koruyarak, Türk aile yap?s?n?n kendine has dinamiklerini yans?tan sa?lam bir psikometrik araç sunmay? hedeflemi?tir. A?TÖ, aile terapisi, dan??manl?k ve sosyal hizmet alanlar?nda güçlü aile yap?lar?n? belirlemek ve desteklemek için kritik bir de?erlendirme arac?d?r.

Anahtar Kelimeler

Aile i?levselli?i, Aile gücü, Aile kapasiteleri, Psikometrik uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Türkçe ölçek.

Yazarlar

Ilg?n Gökler Dan??man, Nergis Tiftik.

Amaç

Aile ??levsellik Tarz? Ölçe?i'nin temel amac?, ailelerin kar??la?t?klar? zorluklarla ba?a ç?kma ve genel refah düzeylerini sürdürme yeteneklerini, yani güçlü yönlerini ve kapasitelerini sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, geleneksel patoloji odakl? aile de?erlendirme araçlar?n?n aksine, ailelerin sahip oldu?u kaynaklar? ve pozitif i?levsellik tarzlar?n? belirlemeye odaklan?r.

Türkçe uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültür ba?lam?nda da korundu?unu kan?tlamak ve Türkiye'deki ara?t?rmac?lar ile klinisyenlerin kullan?m?na uygun, güvenilir bir araç sunmakt?r. Bu sayede, aile dan??manl??? programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesi ve önleyici müdahale stratejilerinin geli?tirilmesi hedeflenmi?tir.

Yap?

Aile ??levsellik Tarz? Ölçe?i, aile sistemlerinin çe?itli boyutlar?n? kapsayan çok boyutlu bir yap?y?

ölçmektedir. Orijinal ölçek, genellikle aile içi ileti?im, problem çözme yetene?i, duygusal ba?lar, esneklik ve rollerin netli?i gibi temel aile i?levsellik alanlar?n? içerir. Ölçek, bu i?levsellik alanlar?n? de?erlendirerek ailelerin genel adaptasyon düzeyini bir profil halinde sunar.

Ölçek, ailelerin stres kar??s?ndaki dayan?klılı??n? ve de?i?ime uyum sa?lama yetene?ini belirlemede önemli bir rol oynar. Ölçülen bu yap?, bireysel psikopatolojiden ba??ms?z olarak, ailenin bir bütün olarak nas?l i?ledi?ini ve üyelerinin ihtiyaçlar?na ne ölçüde cevap verebildi?ini gösteren kritik bir psikolojik **yap?**d?r.

Geçerlik

Aile ??levsellik Tarz? Ölçe?i'nin (A?TÖ) Türkçe versiyonunun **geçerlik** çal??malar?, yap? geçerli?i ve kültürel geçerlik üzerine odaklanm??t?r. Dan??man ve Tiftik (2014) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in maddelerinin ölçmek istedi?i teorik yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek için çe?itli istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r.

Yap? geçerli?ini incelemek amacıyla, ölçe?in orijinal yap?s?yla uyumunu test etmek için faktör analizi tekniklerinden faydalan?lm??t?r. Ayr?ca, ölçüt ba??ntılı? geçerlik kapsam?nda, A?TÖ puanlar?n?n, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er aile i?levselli?i veya aile uyumu ölçeklerinden elde edilen puanlarla anlamlı korelasyonlar gösterip göstermedi?i incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in Türk kültürü ba?lam?nda da geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu destekler nitelikte sonuçlar vermi?tir.

Güvenirlik

A?TÖ'nün Türkçe uyarlamas?na yönelik **güvenirlik** analizleri, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? de?erlendirmek üzere yap?lm??t?r. Bu çal??malar genellikle iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplamalar?n? içerir. ?ç tutarlılık katsay?s?n?n yüksek olmas?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu çal??t??n? gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in alt boyutlar? ve genel ölçek puan? için elde edilen Cronbach Alfa de?erlerinin kabul edilebilir veya yüksek düzeyde oldu?u bildirilmi?tir. Bu bulgular, A?TÖ'nün zaman içinde tutarlı? sonuçlar üretebilme yetene?ine sahip oldu?unu ve dolay?s?yla bilimsel ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda güvenle kullan?labilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Türkçe Aile ??levsellik Tarz? Ölçe?i'nin faktör yap?s?n? incelemek üzere **faktör analizi** uygulanm??t?r. Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde de?erli bir do?rulan?p do?rulanmadı??na bak?lm??t?r. Bu analizler genellikle Do?rulan?p Faktör Analizi (DFA) kullan?larak gerçekleştirilir.

DFA sonuçlar?, modelin uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu ve maddelerin orijinal ölçekte oldu?u gibi ilgili faktörlere yüklendi?ini ortaya koymu?tur. Bu durum, A?TÖ'nün, aile i?levselli?inin temel bile?enlerini kültürel farklılıklara rağmen ba?arılı bir şekilde ayırt edebildi?ini ve orijinal teorik yapıyı korudu?unu teyit etmektedir.

Ölçek Yapısı

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatı kullanılır. Tipik olarak 4'lü veya 5'li Likert ölçe?i üzerinden yanıtlanır (Örn: Hiç Katılmıyorum'dan Tamamen Katılıyorum'a).

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Yeti?kinler, aile üyeleri, ebeveynler ve dan??manlık hizmeti alan bireyler.

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üzeri yeti?kin bireyler.

Population Details: Türk kültürüne ait, farklı sosyoekonomik ve demografik özelliklere sahip bireylerden olu?an örneklem üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çal??ması yapılmıştır.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket formudur.

Anahtar Kelimeler

Aile terapisi, Psikometrik özellikler, ?ç tutarlılık, Ölçek geli?tirme, Kültürel adaptasyon, Çocuk geli?imi, Ebeveynlik stilleri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: ilgin.goklerdanisman@bahcesehir.edu.tr

Correspondence Address: İlgin Gökler Dan??man, Bahçe?ehir Üniversitesi, İstanbul, Türkiye (Sorumlu Yazar).

?zinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçe?in orijinal geli?tiricisi ve telif hakları hakkında detaylı bilgi, orijinal yaygın veya sorumlu yazar

ile ileti?ime geçilerek elde edilmelidir.

Test Y?I? (Uyarlama): 2014.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlar için izin gerekebilir. Kullan?m ko?ullar? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: family-functioning-style-scale-toad.pdf

Referanslar

Dan??man, I. G., & Tiftik, N. (2014). Measuring family strengths and capabilities: Reliability and validity of the Turkish version of the Family Functioning Style Scale. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 114, 346-350. doi: 10.1016/j.sbspro.2013.12.709

Orijinal ölçe?in geli?tiricisine ait kaynaklar (Uyarlama çal??mas?nda belirtilen orijinal eser).

Aile ??levsellik Tarz? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddelerin tam listesi için lütfen referans olarak belirtilen akademik yay?na veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçiniz.